

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย เรื่อง การสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบทดลองกลุ่มเดียวมีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ผู้พิการที่ศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองผู้พิการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้ร่วมโครงการซึ่งอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง มีข้อกำหนดในการเลือกดังนี้

1. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คัดเลือกจาก นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีระดับสติปัญญาไม่ต่ำกว่า 70 มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน และมีผู้ปกครองที่ยินดีเข้าร่วมในโครงการได้ตามเวลาที่กำหนด
2. ผู้ปกครองนักเรียน เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการและยินดีร่วมโครงการตามเวลาที่กำหนด
3. ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น คัดเลือกจากบุคคลที่มีประสบการณ์อาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง ที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ

โครงการวิจัยเรื่อง การสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในโครงการในช่วงเริ่มต้นโครงการประกอบด้วย นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจำนวน 10 คน ผู้ปกครอง 10 คน แต่ด้วยโครงการวิจัยใช้เวลานานและกลุ่มตัวอย่างบางคนไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมในโครงการทุกครั้ง เมื่อครบตามเวลาที่กำหนดพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมทำกิจกรรมครบทุกครั้งจนเสร็จสิ้นโครงการ ดังนี้

นักเรียนผู้มีความต้องการพิเศษ จำนวน 6 คน ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลผู้พิการที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 6 คน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
2. แบบบันทึกผลการปฏิบัติระหว่างฝึกอาชีพ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1.1 การวัดความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ฝึกการใช้เครื่องมือ 2 ฉบับ คือ

1) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และ 2) แบบบันทึกผลการปฏิบัติระหว่างฝึกอาชีพ ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตร ตัวชี้วัด เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้การ

อาชีพ ในสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับ

มัธยมศึกษา และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้แบบ

เลือกตอบ

(2) วิเคราะห์จุดประสงค์ของการสร้างแบบทดสอบ แล้วสร้างตาราง

วิเคราะห์แบบทดสอบ โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับการอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษา กำหนดประเภทของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก

(3) สร้างแบบทดสอบตามตารางวิเคราะห์เป็นแบบปรนัยจำนวน 28 ข้อ

(4) นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ

ความถูกต้อง เหมาะสม เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ

0.6 - 1

(5) นำแบบทดสอบมาปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ให้มีภาษา

ที่ง่ายขึ้น และลดความซ้ำซ้อนของข้อคำถามลง

(6) นำแบบทดสอบไปใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้ววิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ พบว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมี

ข้อสอบที่ใช้ได้จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากระหว่าง .35 - .60 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .50

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

2) แบบบันทึกผลการการปฏิบัติระหว่างฝึกอาชีพ มีขั้นตอนในการสร้างและ

ตรวจสอบคุณภาพดังนี้

(1) กำหนดจุดประสงค์และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงออกด้านการ

ปฏิบัติการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต

- (2) สร้างบันทึกผลการปฏิบัติการฝึกอาชีพตามรายการที่กำหนด
- (3) นำแบบบันทึกที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับพฤติกรรมที่สังเกต เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.6 – 1

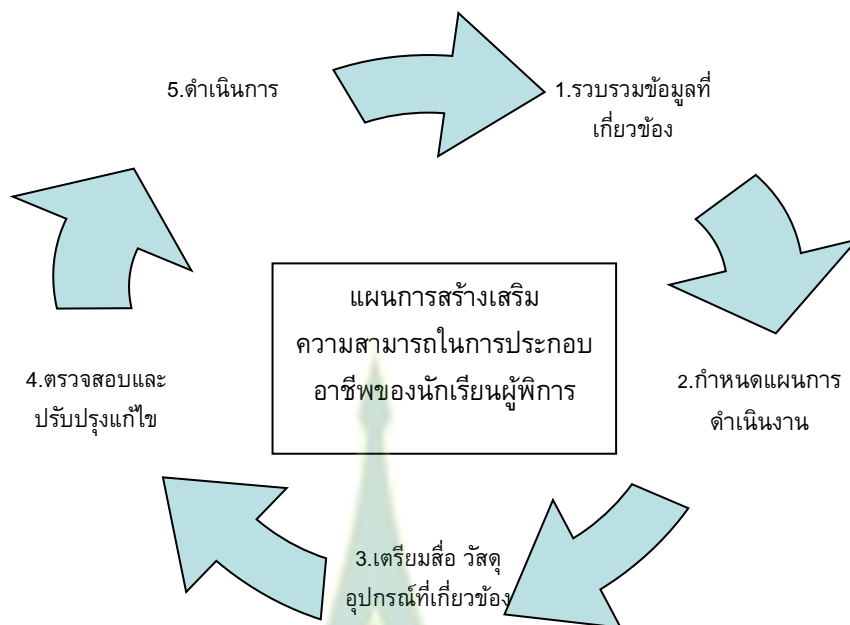
3.3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง ที่มีต่อการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ฝึกการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น จุดประสงค์ ขั้นตอน วิธีการการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ฝึกการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้
- 2) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียน 1 ฉบับและสำหรับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลผู้ฝึกการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)
- 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม
- 4) เลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และปรับแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญแนะนำ
- 5) จัดพิมพ์แบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ฝึกการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ดำเนินการในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การกำหนดแผนการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ฝึกการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพ 2 ขั้นตอนการกำหนดแผนการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการ

ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น สสำรวจความบกพร่องความต้องการความช่วยเหลือ และประเภทของอาชีพที่นักเรียนผู้พิการมีความสนใจ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของบุคคลในชุมชน ความต้องการของผู้ปกครอง แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่านักเรียนและผู้ปกครองต้องการให้ฝึกอาชีพที่นักเรียนสนใจและสามารถทำอยู่ที่บ้านได้ มีความสนใจเกี่ยวกับการทำอาหาร ของใช้ และเครื่องประดับ เช่น กำไลที่ผูกผม เป็นต้น นอกจากนั้นเป็นงานประดิษฐ์ การทำของตกแต่ง งานถักร้อย งานถักเชือกซึ่งประยุกต์วิธีการถักเครื่องมือจับปลาของชาวประมงมาถักเป็นเครื่องแขวนต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 ร่างกำหนดการสำหรับเสริมสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ขั้นนี้ผู้วิจัย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลนักเรียนผู้พิการ ผู้แทนโรงเรียนหรือสถานศึกษาในชุมชน และนักเรียน ร่วมกันร่างแผนการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพ ได้แผนการดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แผนการดำเนินการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพ

ครั้งที่	การดำเนินการ
1	สำรวจความสนใจ ตรวจสอบความสามารถในการใช้วิริยะต่างๆ ในการทำงาน สร้าง ความคุ้นเคยและชี้แจงจุดประสงค์การเสริมสร้างความสามารถในการประกอบ อาชีพ
2	ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการอาชีพ ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ โดยเน้นการประกอบอาชีพอิสระ
3	การร้อยลูกปัดเป็นกำไรข้อมือ และที่มัดผม วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการร้อยลูกปัด แหล่งซื้อวัสดุ ราคาต้นทุน การฝึกปฏิบัติร้อยลูกปัดเป็นกำไรข้อมือ และที่มัดผม
4	การฝึกปฏิบัติการการร้อยลูกปัดกำไรข้อมือ และที่มัดผม
5	การฝึกปฏิบัติการร้อยลูกปัดกำไรข้อมือ การกำหนดราคาขายและการจำหน่าย
6	การทำที่ผูกผมด้วยเชือกหนังและลูกปัด วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำที่ผูกผม แหล่งซื้อวัสดุ ราคาต้นทุน การฝึกปฏิบัติ
7	การฝึกปฏิบัติการทำที่ผูกผมด้วยเชือกหนังและลูกปัด
8	การฝึกปฏิบัติการทำที่ผูกผมด้วยเชือกหนังและลูกปัด การกำหนดราคาขายและการจำหน่าย
9	การตกแต่งกระถางต้นไม้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ตกแต่ง แหล่งซื้อวัสดุ ราคาต้นทุน การฝึกปฏิบัติการตกแต่งกระถางต้นไม้ การกำหนดราคาขายและการจำหน่าย
10	การทำขนมทองม้วน วัสดุอุปกรณ์และส่วนผสม แหล่งซื้อวัสดุ ราคาทุน การฝึกปฏิบัติการทำทองม้วน การกำหนดราคา และการจำหน่าย
11	การถักเชือก เป็นวัสดุแขวนต้นไม้ ของตกแต่ง วัสดุอุปกรณ์ แหล่งซื้อ ราคาทุน ฝึกปฏิบัติ
12	ฝึกปฏิบัติถักเชือก
13	การทดสอบความรู้เกี่ยวกับการอาชีพ

หมายเหตุ ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยสังเกตพฤติกรรมการทำงานของกลุ่มตัวอย่างทุกครั้งที่ได้ฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 เตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารประกอบการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของนักเรียนผู้พิการ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบบททวนและปรับแก้ไขแผนการเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของนักเรียนผู้พิการ ขั้นนี้ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครู ร่วมประชุมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 5 ดำเนินการตามแผนการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของนักเรียนผู้พิการ

2. การสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการ ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การเตรียมก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัย และแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 2 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของนักเรียนผู้พิการ โดยทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ณ โรงเรียนบางพลีพัฒนศึกษาลัย อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ใช้ระยะเวลาในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 09.00 -11.30 น. ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 13 สัปดาห์

ขั้นที่ 3 การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการทดลอง

3. ประเมินผลการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการ

ผู้วิจัยประเมินผลการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการโดยประเมินจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความสามารถในการประกอบอาชีพ และการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ในการประกอบอาชีพจากการคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบโดยใช้สถิติพื้นฐานและการสถิติ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test
2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อการเสริมสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้พิการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา